

Матэрыялы Міжнароднай
навукова-практычнай
канферэнцыі

*Гальшаны – Навагрудак,
8 – 10 верасня 2006 г.*

ЯГЕЛОНЫ:

ДЫНАСТЫЯ,
ЭПОХА,
СПАДЧЫНА

ПРИНЦИПИАЛЬНЫЕ СЛОВА
СТАРИННО-АНТИЧНОСТИ

ЯГЕЛОНЫ: дЫнастыя, ЭПоха, спагучына

Матэрыялы Міжнароднай
навукова-практычнай
канфэрэнцыі

*Гальшаны – Навагрудак,
8 – 10 верасня 2006 г.*

Мінск
«Беларуская навука»
2007

УДК 94(476)(082)
ББК 63.3(4Бел)я43
Я 28

Зборнік падрыхтаваны ў рамках выканання Дзяржаўнай комплекснай праграмы навуковых даследаванняў на 2006–2010 гг. «Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры» (навуковы кіраўнік праграмы – доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя). Заданне «02» – «Эканамічнае, сацыяльнае, палітычнае, этнаканфесійнае і культурнае развіццё беларускіх зямель IX–XVIII стст.» (навуковыя кіраўнікі – доктар гістарычных навук В. М. Ляўко, кандыдат гістарычных навук А. І. Груша). Заданне «03» – «Дакументальныя і наратыўныя крыніцы па сацыяльна-па-літычнай і этнаканфесійнай гісторыі Беларусі IX–XVIII стст.» (навуковыя кіраўнікі – доктар гістарычных навук Г. Я. Галенчанка, кандыдат гістарычных навук А. Б. Доўнар).

Рэдакцыйная калегія:

А. А. Каваленя (адказны рэдактар),
А. І. Груша (адказны сакратар),
Р. А. Аляхновіч, В. В. Даніловіч,
А. Б. Доўнар, А. А. Скеп'ян

Рэцэнзенты:

доктар гістарычных навук Г. Я. Галенчанка,
кандыдат філалагічных навук А. А. Жлутка

ISBN 978–985–08–0869–1

© Інстытут гісторыі НАН Беларусі,
2007

© Афармленне. РУП «Выдавецкі дом
«Беларуская навука», 2007

Прывітальнае слова старшыні Ашмянскага раённага выканаўчага камітэта <i>Ю. У. Адамчыка</i>	3
Приветственное слово председателя Новогрудского районного исполнительного комитета <i>А. К. Кулака</i>	6
Приветственное слово Чрезвычайного и Полномочного Посла Республики Беларусь в Литовской Республике и Финляндской Республике <i>В. Н. Дразжина</i>	8
Приветственное слово Первого секретаря Посольства Украины в Республике Беларусь <i>О. Е. Сиротина</i>	10
Выступленне Старшыні Прэзідыума НАН Беларусі, доктара эканамічных навук, прафесара <i>М. У. Мясніковіча</i>	12
Выступленне дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктара гістарычных навук <i>А. А. Кавалені</i>	17
К проблеме юбилеев династий Ягеллонов и Романовых. <i>Н. Г. Лобач (Москва, Россия), Г. Ч. Лянькевич (Минск, Беларусь), И. В. Суховецкий (Киев, Украина)</i>	21

НОВЫЯ ІНТЭРПРЭТАЦЫІ ТРАДЫЦЫЙНЫХ ГІСТАРЫЧНЫХ КРЫНІЦ, НЕТРАДЫЦЫЙНЫЯ КРЫНІЦЫ

<i>М. Кольшко (Торунь, Польша)</i> . Попытка выяснить происхождение родового герба династии Ягеллонов.....	28
<i>И. А. Ворончук (Киев, Украина)</i> . Акты городских и земских судов как источник генеалогических исследований (на примере Волыни XVI–XVII вв.).....	51
<i>Ш. И. Бектинеев (Минск)</i> . Региональные денежные системы ВКЛ в середине XIII – первой трети XV в.	74
<i>А. І. Дзярновіч (Мінск)</i> . «З Ягайлам нам прыйшло Вялікае княства»: візія гісторыі Польшчы і ВКЛ у вершаваным уганараванні ўладароў «Pamiętnik chiązat u krylow polskich» з фондаў Радзівілаўскага архіва (AGAD).....	97
<i>А. Б. Доўнар (Мінск)</i> . Прывілей на магдэбургскае права мястэчку Баруны 1705 г.	103
<i>У. М. Свяжынскі (Мінск)</i> . Моўная сітуацыя ў ВКЛ пры Ягелонах..	108
<i>А. І. Груша (Мінск)</i> . Ад «п(а)на Б(о)га» да «п(а)на г(о)с(по)д(а)ря»: як «палеограф» можа дапамагчы «гісторыку».....	122

<i>Stanisław Alexandrowicz (Торунь, Польшча). Kartografia Wielkiego Księstwa Litewskiego w dobie Jagiellonyw</i>	146
МАНАРХ І ЯГО ДВОР	172
<i>Л. П. Собалева (Мінск). Соф'я Гальшанская: міфы і рэальныя факты ...</i>	172
<i>А. А. Скеп'ян (Мінск). Уплыў вялікакняжацкага двара на фарміраванне культурных эліт ВКЛ у XVI ст.</i>	183
<i>Н. А. Скеп'ян (Мінск). Удзел двара ВКЛ і канцлера ВКЛ у Венскім кангрэсе 1515 г.</i>	195
<i>Н. У. Сліж (Гродна). Мараль і норавы вялікага князя і шляхты ў эпоху Жыгімонта Аўгуста</i>	207
<i>В. Ф. Голубеў (Мінск). Бона Сфорца і Жыгімонт Аўгуст – ініцыятары і арганізатары Вялікай аграрнай рэформы ў ВКЛ</i>	216
МАНАРХ І ГРАМАДСТВА	232
<i>М. П. Касцюк (Мінск). Ягелоны як прадстаўнікі дынастычнай формы праўлення</i>	232
<i>С. В. Васильев (С.-Петербург, Россия). К вопросу о чешском правовом влиянии в ВКЛ</i>	239
<i>А. І. Шаланда (Гродна) Казімер Ягайлавіч і гербавая легенда роду Валовічаў</i>	243
<i>Н. А. Белоус (Киев, Украина). Политика Ягеллонов в отношении города Киева</i>	265
<i>А. М. Янушкевіч (Мінск). Палітычная эмансіпацыя шляхты ВКЛ у сярэдзіне XVI ст.: патрэба перагляду праблемы</i>	280
<i>І. А. Бортнік (Мінск). Пытанне ролі дзяржаўнай улады ў сістэме рэлігійных адносін паводле «Сандамірскай канфесіі»</i>	288
<i>А. В. Шеков (Тула, Россия). О восточной границе Ягеллонов в представлении московских дипломатов начала XVI в.</i>	311
<i>В. М. Цемушаў (Мінск). Літоўска-маскоўская граніца ў другой палове XV – пачатку XVI ст.</i>	325
<i>А. У. Мацук (Мінск). Аўгуст III і Трыбунал ВКЛ</i>	340
ПЕРШЫЯ КРОКІ Ў ГІСТАРЫЧНУЮ НАВУКУ (ВЫСТУПЛЕННІ ВУЧНЯЎ АШМЯНШЧЫНЫ)	355
<i>Вольга Датчук (Ашмяны). Цудадзейны абраз Маці Божай Барунскай</i>	355

Татьяна Петровская (Ошмяны). Славный земляк – Зыгмунт Минейко.....	368
Марыя Янч (Ашмяны). Манументальнае дойлідства Беларусі XVI – XVII стст. Гістарычны лёс Гальшанскага замка.....	377
Рэзалюцыя Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Ягелоны: дынастыя, эпоха, спадчына».....	392
Спіс скарачэнняў.....	395
Інфармацыя аб аўтарах.....	397

Навуковае выданне

**ЯГЕЛОНЫ:
ДЫНАСТЫЯ, ЭПОХА, СПАДЧЫНА**

*Матэрыялы Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі:
Гальшаны–Навагрудак, 8–10 верасня 2006 г.*

Рэдактар *Т. С. Клімовіч*
Мастацкі рэдактар *Т. Дз. Царова*
Тэхнічны рэдактар *Т. В. Лецьен*
Камп'ютэрная вёрстка *В. А. Тоўстая*

Падпісана ў друк 02.10.2007 г. Фармат 84×108^{1/32}. Папера афсетная № 1.
Гарнітура Times New Roman. Рызаграфія. Ум. друк. арк. 21,21+0,63 вкл.
Ум. фарб.-адб. 24,15. Ул.-выд. арк. 20,7. Тыраж 250. Заказ 284.

Рэспубліканскае унітарнае прадпрыемства «Выдавецкі дом «Беларуская навука». ЛІ № 02330/0131569 ад 11.05.2005 г. 220141, г. Мінск,
вул. Ф. Скарыны, 40.

Надрукавана ў РУП «Выдавецкі дом «Беларуская навука».

Ягелоны: дынастыя, эпоха, спадчына : матэрыялы
Я 28 Міжнар. навуц.-практ. канф. (Гальшаны–Навагрудак,
8–10 верас. 2006 г.) / НАН Беларусі, Ін-т гісторыі ; рэд.
кал. : А. А. Каваленя (адказ. рэд.) [і інш.]. – Мінск : Бе-
ларус. навука, 2007. – 402 с.

ISBN 978-985-08-0869-1.

Зборнік змяшчае матэрыялы міжнароднай навукова-прак-
тычнай канферэнцыі «Ягелоны: дынастыя, эпоха, спадчына», якая
адбылася ў Гальшанах і Навагрудку 8–10 верасня 2006 г. Прабле-
матыка дакладаў ахоплівае самы шырокі спектр праблем па гіс-
торыі дынастыі Ягелонаў. Увага даследчыкаў сфакусіравана на
такіх аспектах, як новыя інтэрпрэтацыі традыцыйных гістарыч-
ных крыніц, нетрадыцыйныя крыніцы, манарх і яго двор, ман-
нархі грамадства.

УДК 94(476)(082)
ББК 63.3(4Бел)я43